

Helse- og atferdsundersøkelsen hos Flat coated retriever, 2023

Oslo 11.8.2023

Rapporten er raseklubbens og Veterinærhøgskolens eiendom. Hele eller deler av rapporten skal ikke publiseres uten samtykke fra og i samarbeid med raseklubben/Veterinærhøgskolen

Forord

Helse- og atferdsundersøkelsen for flat coated retriever er nå ferdig. Denne rapporten er en kombinasjon av litt tekst og en del tabeller/diagrammer over forekomster av ulike sykdommer og atferds-egenskaper. Det er hovedfokus på viktige/hyppig registrerte anmerkninger. Hvis en egenskap ikke er nevnt, vil det bety at det ikke er noen registreringer, eller at antallet registreringer er så lavt at en nærmest kan se bort fra forekomsten av den aktuelle “anmerkningen”.

Presentasjon av resultater

Resultatene er noen ganger oppgitt som prosenter og noen ganger som et antall. Besvarelser som er angitt i prosenter kan noen ganger gi et ganske grovt bilde. Spesielt vil det i **undergrupper** med lave tall kunne gi et feil inntrykk. Det kan f.eks. vise seg som veldig høye prosenter f.eks. «100%», men som faktisk bare består av en hund eller to- hvis det blir regnet ut ifra forekomsten av et spesielt symptom. Det kan eksempelvis være at 2 hunder hadde albuledds-dysplasi og begge haltet (=100%). Det er åpenbart at slike prosenter blir svært usikre når tallene er lave. I slike tilfeller er det bedre å bruke de reelle tallene. Det er derfor spesielt viktig at en ser prosenter i sammenheng med antall hunder i gruppen som en uttaler seg om.

Ofte er det et hovedspørsmål (f.eks. om en hund har hatt en sykdom/sykdomsgruppe) og noen underspørsmål som er ment å spesifisere for de som har svart ja på hovedspørsmålet. I noen tilfeller vil ikke tallene stemme helt mellom totalantallet «ja» i hovedspørsmål og underspørsmål. Det kan skyldes at noen som har svart «nei» på et hovedspørsmål –likevel har svart på spesifiseringen i underspørsmålet. Likeledes kan antall anmerkninger i noen tabeller være høyere enn sumtallet under tabellen, særlig når det er mulig å krysse av på flere ting for samme hund. Et tenkt eksempel vises under

Sykdom	Antall
Hosting	3
Nysing	4
N (sum)	6

I dette eksempelet er det gitt anmerkning på 6 hunder; 3 hunder med hoste og 4 hunder med nysing. Siden det totalt sett er 7 anmerkninger på 6 hunder, betyr det at en hund har hatt anmerkning på både hosting og nysing.

Undersøkelsen er en oppsummering av eiernes besvarelser og gir forhåpentligvis et godt uttrykk for den reelle situasjonen i rasen. Vanligvis er det ingen grunn til å tro noe annet. Det går imidlertid

fram noen steder at alle ikke har svart på alle spørsmål. Årsaken til dette er uklart, man kan skyldes at en ikke finner et alternativ som passer.

Antall svar og «svarprosent»

I undersøkelsen kom det inn 957 besvarelser, inklusive noen få ufullstendige. Alle har ikke svart på alle spørsmål. Antallet svar varierer derfor fra enkeltspørsmål til enkeltspørsmål, slik at summen av de enkelte svaralternativer ofte ikke vil summere seg til 957. Husk at det er hovedtrender vi ser etter for å få et inntrykk av hva som er vanlig på rasen. Flat coated er en relativt liten rase i Norge og noen få observasjoner kan gjøre stor innflytelse på en prosentberegning. Det vil derfor noen ganger, særlig for små tall, bli gitt faktiske antall registreringer fordi et prosenttall kan gi et feil inntrykk.

Fordi det ikke finnes noen offisiell registrering av dødsdato for norske hunder, er det ikke mulig å vite hvor mange levende hunder vi har for hver rase. Det er derfor vanskelig å få et godt bilde på svarprosenten på en undersøkelse som dette, fordi en ikke vet hvor mange som faktisk kunne ha svart. Likeledes er det svart på noen avdøde hunder for å få dødsårsaker. Fra 2013-2022 (siste 10 år) ble det registrert ~4087 Flat coated retriever i NKK. Prosent svar i forhold **til registreringstallene siste 10 år**, er ~23% (957/4087). Dette er noe lavere enn ved forrige undersøkelse (25%).

Dødsårsaker

For å få et bilde på dødsårsaker har det vært nødvendig at noen svarer på helse også på døde hunder. Det ble gitt opplysninger om 197 døde hunder. Dette er en del lavere enn i forrige undersøkelse (285), men bør likevel gi et godt inntrykk av de viktigste dødsårsakene.

«Temperaturmåling»

Helseundersøkelsen er ment å gi en indikasjon på forekomsten av ulike sykdommer og atferds-utfordringer og vil sammen med andre kilder/rasekunnskap gi raseklubben en god oversikt over situasjonen.

Oslo 11.8.2023

Frode Lingaas

Generell beskrivelse (del 1)

Antall og alder

Det kom inn 957 besvarelser i undersøkelsen. Gjennomsnittsalderen på hundene i undersøkelsen var 4,5 år (699 levende hunder med opplysninger om alder). 34 hunder var under 1 år, 33 var ca. 1 år og 43 hunder var mellom 1 og 2 år.

Det ble gitt opplysninger om 197 døde hunder. De oppnådde en gjennomsnittlig levealder på 8,7 år.

Hvilken farge har hunden din?

Antall svar: 949

Svar	Antall	% av svar
Svart	855	90.1%
Lever	89	9.4%
Gul	5	0.5%

Hundens kjønn

Antall svar: 957

Svar	Antall	% av svar
Tispe	481	50.3%
Hannhund	476	49.7%

Kastrering

~44 (9,2%) av hannhundene og 60 (12,6%) av tispene.

De fleste hannhundene var kirurgisk kastret (73%), resten kjemisk.

Kastrasjon-årsak-kjønn:

Hva er årsaken til kastringen av din hannhund?

Antall svar: 44

Svar	Antall	% av svar
Uønsket atferd	23	52.3%
Helseårsaker	10	22.7%
Praktiske årsaker	9	20.5%
Annet	2	4.5%

Hva er årsaken til steriliseringen av din tisper?

Antall svar: 60

Svar	Antall	% av svar
Uønsket atferd	4	6.7%
Helseårsaker	45	75%
Praktiske årsaker	5	8.3%
Annet	6	10%

Hannhundene var i gjennomsnitt 3 år ved kastrasjon, de kjemisk kastrerte var i gjennomsnitt 2,7 år mens de kirurgisk kastrerte var ca 3,1 år.

For hannhunder med helseårsaker til kastrasjon var gjennomsnittsalder 3,8 år, mens de med atferdsutfordringer var 2,5 år ved kastrasjon.

Tispene var i gjennomsnitt 5,4 år ved kastrasjon.

For de med helseårsaker var gjennomsnittsalder ved kastrasjon 5,8 år og for de få (4 stk) med atferdsårsaker 3,6 år.

Fordeling av helseårsaker, hannhunder

Det oppgis «annet» på 8 stk, 2 med kryptorkisme

Fordeling av helseårsaker, tisper

Hyppig innbilt svangerskap	10
Livmorbetennelse	31
Fødselsproblemer	1
Annet	10

For hannhunder er følgende årsaker oppgitt for årsak til kastrasjon pga atferdsegenskaper;

Antall svar: 23

Svar	Antall	% av svar
Ble lett opphisset	8	34.8%
Aggresjon mot andre hunder	5	21.7%
Bjeffing på andre hunder	6	26.1%
Overdreven kjønnsaktivitet /ridning mm	19	82.6%
Markerer inne	1	4.3%
Angst/Separasjonsangst	2	8.7%
Annet	5	21.7%

Kontakt og deltagelse i forskning?

De fleste eierne (96%) kan kontaktes for spørsmål og majoriteten av eiere til de levende hundene er villige til å bidra med blodprøver eller svaber i forskningsprosjekter angående rasens helse.

Når overtok du hunden?

Antall svar: 955

Svar	Antall	% av svar
Eget oppdrett - hatt hunden siden fødsel	86	9%
Overtok ved ca. 8-10 uker	765	80.1%
Overtok ved 2,5 - 5 måneder	58	6.1%
Overtok da hunden var 6-12 måneder	14	1.5%
Overtok da hunden var over et år	32	3.4%

~91% av eierne i undersøkelsen overtok hunden ved 8-10 ukers alder eller seinere.

Hvor mye mosjon/aktivitet får hunden i det daglige?

Svar	Luft/kosetur mindre enn 0,5 t	Rolig gange 0,5 til 1 time	Rolig gange over 1 t	Rask gange 0,5-1 t	Rask gange over 1 time
Ukedag	11	130	207	195	413
Helg	5	47	198	74	619

Har hunden vokst opp med/levd sammen med barn i husholdningen (2 kryss mulig)? (på slutten spør vi om hundens forhold til barn hvis krysset av på barn)

Antall svar: 955

Svar	Antall	% av svar
Nei	519	54.3%
Ja, barn under 10 år	239	25%
Ja, barn over 10 år	305	31.9%

Har hunden vokst opp med/levd sammen med flere hunder i husholdningen?

Antall svar: 954

Svar	Antall	% av svar
Nei	529	55.5%
Ja, 1 hund	228	23.9%
Ja, flere hunder	197	20.6%

Har hunden vokst opp med/levd sammen med andre dyreslag i huset? (flere svar mulig)

Antall svar: 954

Svar	Antall	% av svar
Nei	698	73.2%
Ja, katt	226	23.7%
Ja, andre dyr	41	4.3%

Blir hunden brukt regelmessig (eller har den blitt brukt) til noen av følgende aktiviteter (flere svar mulig)

Antall svar: 951

Svar	Antall	% av svar	
Ingen spesielle aktiviteter	393	41.3%	 41.3%
Jakt	173	18.2%	 18.2%
Utstilling	297	31.2%	 31.2%
Lydighet	244	25.7%	 25.7%
Redningsarbeid	41	4.3%	 4.3%
Bruks (spor, felt, søk, rapport, IPO)	98	10.3%	 10.3%
Apportering	246	25.9%	 25.9%
Blodspor / viltspor	127	13.4%	 13.4%
Agility	34	3.6%	 3.6%
Andre aktiviteter	188	19.8%	 19.8%

Ca 41 % av hundene blir ikke brukt til spesielle aktiviteter, 31% har vært på utstilling .

Del II, Fysisk helse

GENERELL HELSE

Hvordan er hundens generelle helse?

Hvordan er hundens generelle helse?

Antall svar: 954

Svar	Antall	% av svar	
Meget god	598	62.7%	 62.7%
God	260	27.3%	 27.3%
Middels	77	8.1%	 8.1%
Dårlig	15	1.6%	 1.6%
Meget dårlig	4	0.4%	 0.4%

90% av eierne var godt eller meget godt fornøyd med hundens helse, mens 8% vurderte helsen til middels. Bare 2 prosent karakteriserte helsen som dårlig/meget dårlig.

Hud, hårlag og ører

Har hunden noen gang hatt problemer med hud/pels/øre? Symptomer kan f.eks. være håravfall, hårløse flekker, kløe, utslett, eksem, kviser, blemmer eller skorper

Svar	Antall	% av svar
Ja	456	47.7%
Nei	496	51.9%
Vet ikke	3	0.3%

~48% responderte på at hunden har hatt «problemer» med hud/pels/øre. Dette er betydelig høyere tall enn i forrige undersøkelse (24%). Det anbefales at klubben vurderer hyppighet og alvorlighetsgrad.

Det var mulig å merke av for flere av kategoriene under for hver hund (prosentene oppgitt i forhold til totalantallet av de som har svart positivt på at de har anmerkninger på hud);

Antall svar: 485

Svar	Antall	% av svar	
Kløe/hudirritasjon	167	34.4%	 34.4%
Hyppig/kronisk hudbetennelse /eksem /utslett	23	4.7%	 4.7%
Hyppig/kronisk ørebetennelse	91	18.8%	 18.8%
Har hatt ørebetennelse , men sjelden	207	42.7%	 42.7%
Kviser/blemmer /skorper	30	6.2%	 6.2%
Røde eller såre poter	58	12%	 12%
Overdreven røyting/hårtap	24	4.9%	 4.9%
Hårløse flekker	43	8.9%	 8.9%
Analkjertelproblem	26	5.4%	 5.4%
Fettkuler	120	24.7%	 24.7%
Tilstoppet talgkjertel	17	3.5%	 3.5%
Hudsvulst	45	9.3%	 9.3%
Parasitter	16	3.3%	 3.3%
Kloskade	34	7%	 7%
Våtekssem	47	9.7%	 9.7%
Demodex /hårsekkmidd	4	0.8%	 0.8%
Furunkulose (byll, betennelse mellom tær)	11	2.3%	 2.3%
Annet	55	11.3%	 11.3%

Det er ørebetennelse, kløe/hudirritasjon og fettkuler som har flest anmerkninger.

Allergi

Er hunden din diagnostisert med allergi/atopi?

Antall svar: 952

Svar	Antall	% av svar
Ja, diagnostisert av veterinær	78	8.2%
Ja, tror den har allergi	30	3.2%
Nei	828	87%
Vet ikke	16	1.7%

51 hunder har påvist allergi ved blodprøve, 0 med prikktest og 50 eiere mener hunden har allergi pga symptomer.

Er hunden din diagnostisert med fôrallergi/intoleranse

Antall svar: 954

Svar	Antall	% av svar
Nei	870	91.2%
Ja	67	7%
Vet ikke	17	1.8%

67 har krysset av for fôrallergi.

Demodex (hårsekkmidd)

Bare 2 hunder har bekreftet demodikose.

FORDØYELSESSYSTEMET

Tenner:

Har hunden hatt en eller flere av følgende tannfeil?

Antall av de ulike anmerkningene går fram av tabellen under:

Svar	Antall
Melketenner som ikke felles som valp	30
Underbitt, for lang underkjeve	8
Medfødt tannmangel	0
Overbitt, lang overkjeve	19
Skjevt bitt	5
Feilstilte hjørnetenner	15
Overproduksjon av tannstein	6
Dårlig eller lite tannemalje	2
Epulis (kuler i tannkjøttet) eller tannkjøtt som vokser over tennene?	9
Annet	24

Det er «melketenner som ikke felles som valp», overbitt og feilstilte hjørnetenner som er hyppigste registrerte anmerkning på tenner.

Av eierne som har krysset av for tannfeil oppgir 46 at feilen har skapt problemer eller krevd behandling hos veterinær.

Det er få anmerkninger på tannstein, og det oppleves som et lite problem av de fleste.

Har hunden hatt vedvarende, tilbakevendende eller alvorlige fordøyelsesproblemer?

Ca 10% av hundene oppgir at de har hatt vedvarende eller alvorlige fordøyelsesproblemer

Antall svar: 939

Svar	Antall	% av svar
Ja	97	10.3%
Nei	839	89.4%
Vet ikke	3	0.3%

Antall svar: 123

Svar	Antall	% av svar
Gjentatte episoder med diare	77	62.6%
Gjentatte episoder med oppkast	67	54.5%
Gjentatte episoder med buksmerter	5	4.1%
Alvorlig tarminfeksjon (eks Parvovirus)	8	6.5%
Magesår/gastritt	6	4.9%
Kronisk diare	7	5.7%

Det er spurt om spesifikke symptomer. Det er diare/oppkast som er de vanligste symptomer. (antallet svar (123) er litt høyere enn i forrige tabell (97))

Har hunden hatt tilfeller av blodig diare?

Antall svar: 930

Svar	Antall	% av svar
Nei	842	90.5%
Ja, en gang	72	7.7%
Ja, flere ganger	16	1.7%

Ca. 9% av hundene har hatt blodig diare en eller flere ganger.

Mandler

4 hunder har hatt betennelse i tonsillene (mandlene), 1 måtte fjernes.

Har den magesekkuvidelse?

20 eiere har krysset av på dette

Har den hatt fremmedlegeme som måtte fjernes av dyrlege?

79 hunder oppgis å ha hatt fremmedlegeme som måtte fjernes av dyrlege.

Har den spiserørsutvidelse ("Megaesophagus")

19 hunder er registrert med dette.

Har hunden hatt leversykdom?

8 hunder er registrert med leversykdom, de fleste økte leververdier uten kjent årsak.

Har hunden hatt problemer med bukspyttkjertelen?

19 hunder er registrert med dette; 2 hadde nedsatt funksjon (EPI), 11 hadde akutt betennelse, 2 kronisk betennelse og 4 krysset av for «vet ikke»

Brokk

34 hunder oppgis med brokk; alle spesifisert som navlebrokk. De fleste tilfeller av navlebrokk ble vurdert av eier til å ha liten betydning (20) mens 7 var tydelige. 7 stykk ble operert.

HJERTE/KARSYSTEMET

Har hunden hatt symptomer på hjertesykdom? (f.eks. kramper, besvimelse, nedsatt utholdenhet eller pustebesvær)

24 eiere (2,5%) oppgir at hunden har hatt symptomer på hjertesykdom.

Symptomer;

Antall svar: 19

Svar	Antall	% av svar
Nedsatt utholdenhet , henger etter på tur	15	78.9%
Hoste	3	15.8%
Besvimelse	5	26.3%
Kramper	0	0%
Liten av vekst eller tynn	2	10.5%

Har hunden en eller flere kjente hjerteproblemer ?

Antall svar: 24

Svar	Antall	% av svar
Nei	13	54.2%
Medfødt hjertefeil	1	4.2%
Hjertemuskelsykdom	0	0%
Hjerterytmeforstyrrelser	2	8.3%
Bilyd	4	16.7%
Klaffefeil	1	4.2%
Hjertesvikt	3	12.5%
Annet	2	8.3%

LUFTVEIER

Har hunden hatt symptom på sykdom i luftveisorganene (nese, luftrør, lunger)? F.eks. tungpustethet, rennende nese, nysing eller pesing?

Antall svar: 953

Svar	Antall	% av svar
Ja	70	7.3%
Nei	864	90.7%
Usikker	19	2%

Hvis "Ja" over-kryss av dersom du kjenner årsaken til hundens problemer:

Antall svar: 60

Svar	Antall	% av svar
Nesekatarr, snue, rhinitt	12	20%
Bronkitt	4	6.7%
Lungebetennelse	4	6.7%
Tracheal kollaps (luftrør som kollapser)	4	6.7%
Lungeødem	2	3.3%
Annet	36	60%

12 oppgir nesekatarr som årsak, 4 har hatt lungebetennelse, 4 bronkitt, 4 oppgir tracheal kollaps, 36 oppgir «annet».

12 eiere oppgir at hunden puster tungt ved mye pollen

40 eiere oppgir at de har mistanke om at hunden har hatt nesemidd.

Har hunden hatt diagnosen kennelhoste?

Det oppgis at 158 hunder (16,6%) har hatt kennelhoste

ØYESYKDOMMER

Har, eller har hunden noen gang hatt sykdom i øye eller øyelokk? (herunder ektropion, entropion, cherry eye)?

Anmerkninger på øye er registrert hos 212 hunder (~22%):

Svar	Antall	% av svar
Nei	721	75.8%
Ja	212	22.3%
Vet ikke	18	1.9%

Antall svar: 316

Svar	Antall	% av svar
Øyelokk/blinkhinne (f.eks. Feilstilte øyehår, entropion, ektropion, cherry eye)	65	20.6%
Rennende øyne	122	38.6%
Øyebetennelse /øyekatarr	158	50%
PPM - persisterende pupillmembran	0	0%
Hornhinnen	11	3.5%
Regnbuehinnen	5	1.6%
Linsen (f.eks. katarakt)	16	5.1%
Netthinnen (f.eks. PRA)	2	0.6%
Annet	31	9.8%

Har hunden hatt sykdom i eller problemer med noe av det følgende?

Det er øyebetennelse, rennende øyne samt utfordringer knyttet til øyelokk som er vanligst rapportert.

Hornhinnen;

10 hunder registrert med hornhinnesar.

Hvor ofte har hunden hatt øyebetennelse/øyekatarr? Velg det svaret du synes er nærmest

Svar	Antall	% av svar
1-2 ganger i løpet av livet	120	76.4%
1-2 ganger i året	24	15.3%
3 eller flere ganger i året	11	7%
Mer eller mindre kontinuerlig	2	1.3%

De fleste som har hatt øyebetennelse har hatt det 1-2 ganger i løpet av livet.

Linsen

Hva slags sykdom har den hatt i linsen?

Antall svar: 16

Svar	Antall	% av svar
Juvenil katarakt-grå stær (HC)	0	0%
Pulverulent Nukleær katarakt (PNK)	1	6.3%
Anmerkning "Minute Opacties" (MO) på øyelysingsattest	0	0%
Utviklingskatarakt (bakre pol, cortical, nukleær, fremre suturlinjer)	5	31.3%
Katarakt - grå stær (uspesifisert, husker ikke type)	5	31.3%
Linseluksasjon	0	0%
Annet	4	25%
Vet ikke	1	6.3%

Grønn stær/glaukom

Har du foretatt gonioskopi (undersøkelse for disposisjon/forekomst av grønn stær/glaukom)?

Antall svar: 950

Svar	Antall	% av svar
Nei	729	76.7%
Ja, fri	151	15.9%
Ja, mild	16	1.7%
Ja, moderat	4	0.4%
Ja, affisert	8	0.8%
Vet ikke	42	4.4%

Har hunden hatt kliniske symptomer på glaukom/grønn stær?

927 har svart på spørsmålet. En eier oppgir klinisk glaukom på 1 øye, mens det er anmerkninger på 6 hunder på begge øyne.

Har hunden hatt betennelse i regnbuehinnen (uveitt)?

16 hunder har anmerkninger på dette

348 hunder er oppgitt å være øyelyst

5 hunder er oppgitt med Progressiv Retinal Atrofi, PRA

Working Dog retinopati?

5 hunder har anmerkning på dette

Har hunden hatt andre sykdommer i netthinnen?

Antall svar: 23

Svar	Antall	% av svar
Annen mistenkt arvelig netthinnesykdom	1	4.3%
Retinal Dysplasi (RD)	5	21.7%
Annet	17	73.9%

Sykdom i ØYELOKK; har hunden hatt noe av det følgende?

Antall svar: 118

Svar	Antall	% av svar
Trange eller tette tårekanaler	11	9.3%
Ekstra eller feilstilte øyehår (distichiasis , ectopisk cilie)	52	44.1%
Kul/svulst på øyelokk	18	15.3%
Innoverbøyde øyelokk (entropion)	10	8.5%
Hengende øyelokk (ektropion)	37	31.4%
Cherry eye/ prolaps av tårekjertelen	2	1.7%

Du har svart at hunden har hatt feilstilte øyehår, er de operert/fryst bort?

Antall svar: 52

Svar	Antall	% av svar
Nei	35	67.3%
Ja	17	32.7%
Vet ikke	0	0%

Du har svart at hunden har ektropion. Er hunden operert?

Antall svar: 37

Svar	Antall	% av svar
Ja	2	5.4%
Nei	35	94.6%

Du har svart at hunden har entropion. Er hunden operert?

Svar	Antall	% av svar
Ja	7	70%
Nei	3	30%

Hvordan bedømmer du hundens syn?

Antall svar: 953

Svar	Antall	% av svar
Meget bra (normalt)	907	95.2%
Litt nedsatt	40	4.2%
Dårlig	5	0.5%
Blind	1	0.1%

LEDD-SKJELETT-MUSKEL

Har hunden (el har hatt) sykdom i ledd, muskel eller skjelett?

Antall svar: 948

Svar	Antall	% av svar
Ja	121	12.8%
Nei	814	85.9%
Vet ikke	13	1.4%

Du har krysset av på muskel-skjelettproblemer. Hva er overordnet problem?

Antall svar: 108

Svar	Antall	% av svar
Stivhet	73	67.6%
Smerter	71	65.7%
Muskelsykdom	4	3.7%

Leddproblemer

Har hunden hatt noen av følgende leddproblemer?

Svar	Antall	% av svar
Osteochondrose /bruskløsning (fortykket /løs bit av leddbrusk)	11	5.5%
Artrose (forkalkning)	57	28.5%
Leddbetennelse	6	3%
Korsbåndskade	9	4.5%
Løs kneskål - patellaluksasjon	10	5%
Halthet i forbeina	54	27%
Halthet i bakbeina	34	17%
Epifysedysplasi	1	0.5%
Vet ikke	59	29.5%

Du har svart at hunden har/har hatt patellaluksasjon. Ett eller begge bein?

Svar	Antall	% av svar
Bare ett bein	6	60%
Begge bein	4	40%

Du har svart at hunden har hatt patellaluksasjon. Hvilken grad hadde den?

Antall svar: 10

Svar	Antall	% av svar
Grad 1 (mild)	4	40%
Grad 2	2	20%
Grad 3	1	10%
Grad 4 (alvorlig)	2	20%
Vet ikke	1	10%

Patellaluksasjon. Ca. alder i år da problemet ble oppdaget?

Antall svar: 10

Svar	Antall	% av svar
under 1 år	6	60%
1	0	0%
1,5	1	10%
2	0	0%
2,5	2	20%
3	0	0%
3,5	0	0%
4	0	0%
4,5	0	0%
5	1	10%

I hvilket/hvilke ledd hadde hunden din osteochondrose

Antall svar: 11

Svar	Antall	% av svar
Skulderledd	6	54.5%
Albueledd	6	54.5%

I hvilket ledd har din hund hatt artrose (flere svar mulig)

Antall svar: 45

Svar	Antall	% av svar
Skulderledd	19	42.2%
Albueledd	6	13.3%
Kneledd	11	24.4%
Haseledd	9	20%
Håndledd (carpus)	1	2.2%
Tær	3	6.7%
Vet ikke	10	22.2%

Du har svart at hunden har hatt artrose. Ca alder i år da problemet ble oppdaget?

56 svar ble avgitt; Det var en jevn fordeling i alder fra 1 til 9 år, men hos 18 hunder ble det oppdaget etter 9 år

Har hunden hatt noen av følgende muskel-skjelettproblemer?

Antall svar: 198

Svar	Antall	% av svar
Spondylose (forkalkning i ryggvirvler)	55	27.8%
Lumbosacral stenose (LS-stenos) / nerve i klem	3	1.5%
Vond rygg/muskelspenninger	37	18.7%
Skiveprolaps /forkalkning mellom virvelskiver	7	3.5%
Legg-Calve-Perthes	0	0%
Chondrodysplasi / dvergvekst	0	0%
Misdannelse av ryggvirvler (eks. Hemivertebr, overgangsvirvel / Transitional Lumbar Vertebra)	1	0.5%
Annen muskelsykdom	2	1%
Muskel-/seneskader	11	5.6%
HD (Hofteleddsdysplasi)	30	15.2%
AD (Albueleddsdysplasi)	10	5.1%
Annet	12	6.1%
Vet ikke	67	33.8%

Hvilke symptomer har du sett hos din hund som du mener skyldes spondylose/vond rygg?

Svar	Antall	% av svar
Stivhet	60	83.3%
Krum rygg	4	5.6%
Smal rygg	3	4.2%
Halthet	23	31.9%
Bevegelsesproblemer , går rart	25	34.7%
Dårlig muskelsatt i bakpart	17	23.6%
Smerter	30	41.7%
Nedsatt allmentilstand	5	6.9%
Irritabel /aggressiv	2	2.8%
Klarer ikke hoppe over hinder eller inn i bilen	23	31.9%
Lammelser	4	5.6%

Har hunden vært røntget i ryggen?

Antall svar: 946

Svar	Antall	% av svar
Nei	779	82.3%
Ja	167	17.7%

Korsbåndskade, på ett eller begge bein?

Antall svar: 9

Svar	Antall	% av svar
Kun ett	7	77.8%
Begge	2	22.2%

Ser du tegn til smerte/halthet i bakparten på hunden?

Antall svar: 948

Svar	Antall	% av svar
Nei	838	88.4%
Usikker	34	3.6%
Halt av og til	66	7%
Halter ofte	10	1.1%

Ser du tegn til smerte/halthet i forparten?

Antall svar: 943

Svar	Antall	% av svar
Nei	856	90.8%
Usikker	14	1.5%
Halt av og til	58	6.2%
Halter ofte	15	1.6%

Bevegelsesapparatet; har hunden hatt symptomer på smerte/stivhet?

Antall svar: 187

Svar	Antall	% av svar
Vegrer for å gå trapper opp eller hoppe opp	57	30.5%
Vegrer for å gå trapper ned eller hoppe ned	40	21.4%
Stiv når beveger seg / korte skritt	39	20.9%
Stiv etter å ha ligget stille/reiser seg	108	57.8%
Smerter (tydelig vondt eller ubehag ved berøring)	17	9.1%
Nedsatt utholdenhet (henger etter på tur, går saktere eller vil gå kortere turer)	76	40.6%
Adferdsendring (eks. mindre leken, ligger mye i ro/sover mye, irritabel/kortere lunte mm)	28	15%
Hunden avlaster (legger ikke vekt på) ett bein når står	29	15.5%

Har hunden hatt kjevemyositt?

Antall svar: 933

Svar	Antall	% av svar
Nei	917	98.3%
Usikker	5	0.5%
Ja	2	0.2%
Vet ikke	9	1%

Er hunden offisielt HD-røntget? (HD=Hofteleddsdysplasi)

Antall svar: 953

Svar	Antall	% av svar
Ja	706	74.1%
Nei	216	22.7%
Vet ikke	31	3.3%

HD-grad hos røntgede hunder

(Husk at NKK tallene kan være bedre enn tall fra helseundersøkelsen pga høyere antall registrerte)

Antall svar: 705

Svar	Antall	% av svar
A (fri)	543	77%
B (fri)	106	15%
C (svak)	38	5.4%
D (middels)	3	0.4%
E (sterk)	0	0%
Vet ikke	15	2.1%

Det er bare registrert HD hos ~6% av de 705 som er røntget.

AD (Albuledsdysplasi);

Er hunden offisielt AD (Albueleddsdysplasi) røntget?

Antall svar: 951

Svar	Antall	% av svar
Ja	431	45.3%
Nei	435	45.7%
Vet ikke	85	8.9%

Hvilken AD status har din hund?

Antall svar: 430

Svar	Antall	% av svar
A=0-Fri	412	95.8%
C=1=Svak grad	6	1.4%
D=2=Middels grad	1	0.2%
E=3=Sterk grad	1	0.2%
Har AD, husker ikke grad	3	0.7%
Vet ikke	7	1.6%

Har hunden fått eller får hunden regelmessig behandling for problemer i bevegelsesapparatet?

Antall svar: 935

Svar	Antall	% av svar
Nei	856	91.6%
Ja	79	8.4%

NERVESYKDOMMER

Kryss av hvis din hund har noe av det følgende, flere valg mulig:

Antall svar: 54

Svar	Antall	% av svar
Døvhets eller nedsatt hørsel	10	18.5%
Epilepsilignende anfall	11	20.4%
Epilepsi, verifisert hos dyrlege	11	20.4%
Ustøhet i bakpart	17	31.5%
Ataksi (ukordinerte bevegelser, ikke kontroll bevegelser / balanse)	5	9.3%
Tegn til demens / senilitet (eks. forvirret, endret adferd, umotivert bjeffing, urinering eller gjør fra seg inne)	8	14.8%
Annet	1	1.9%

Hvis epilepsilignende anfall - hva har du observert?

Antall svar: 20

Svar	Antall	% av svar
Krampeanfall (med f.eks fråde, urinering, stive utstrakte bein)	13	65%
Rykninger i muskulatur	7	35%
Atferdsavvik (f.eks. endret mentalitet)	4	20%
Annet	2	10%

Hvis epilepsilignende anfall -ca. ved hvilken alder i år ble det oppdaget?

Antall svar: 20

Svar	Antall	% av svar
mindre enn 1	3	15%
2	3	15%
3	4	20%
4	2	10%
5	2	10%
6	3	15%
7	0	0%
8	1	5%
9	1	5%
10	1	5%
11	0	0%
mer enn 11	0	0%

Epilepsi ble oppdaget opp til 10 år, men de fleste tilfellene av epilepsi oppstod før 7 års alder.

Det ble oppgitt 5 tilfeller av ataksi som ble oppdaget ved hhv ca et halvt år, og 3, 6, 8, 8 år.

REPRODUKSJONSPROBLEMER / REPRODUKSJONSORGANER

HANNHUNDER (476 stykk)

Har din hannhund hatt noen av følgende sykdommer/problemer? Flere valg mulig:

Antall svar: 91

Svar	Antall	% av svar
Kryptorchid - medfødt mangel på en testikkel	5	5.5%
Kryptorchid - medfødt mangel på to testikler	2	2.2%
Godartet prostataforstørrelse	4	4.4%
Betennelse i prostata	1	1.1%
Forhudskatarr , drypping	83	91.2%

Forhudskatarr er som i de fleste raser den vanligste utfordringen hos hannhunder. Det forekommer hos 17,4% av hannhundene (83/476). ca 31% av tilfellene er et hyppig problem.

Du har krysset av på forhudskatarr, hvor stort er problemet?

Antall svar: 82

Svar	Antall	% av svar	
Drypper ganske sjelden	29	35.4%	35.4%
Drypper en gang i blant, blir raskt bra av skylling /behandling	27	32.9%	32.9%
Tilbakevendende problem, men god effekt av behandling	15	18.3%	18.3%
Drypper ganske hyppig, behandling virker dårlig	11	13.4%	13.4%

46 hannhundene har vært brukt til parring, 2 hannhunder er oppgitt som sterile.

TISPER (481 tisper)

Har din tise hatt noe av det følgende?

Antall svar: 135

Svar	Antall	% av svar
Livmorbetennelse	44	32.6%
Skjedekatarr	9	6.7%
Sterilitet	7	5.2%
Abort	2	1.5%
Cyste på eggstokk	6	4.4%
Innbilt svangerskap	82	60.7%
Skjedeprolaps	0	0%

(prosent i forhold til de 135 som har svart)

Som hos de fleste andre raser er det innbilt svangerskap og livmorbetennelse som er hyppigste registrerte anmerkning.

Mange tisper har innbilt svangerskap som et gjentakende problem.

Du har svart at tisper har hatt innbilt svangerskap. Har det skjedd flere ganger?

Antall svar: 82

Svar	Antall	% av svar	
Bare en gang	22	26.8%	 26.8%
Flere ganger	48	58.5%	 58.5%
Et stort problem, skjer svært ofte	12	14.6%	 14.6%
Vet ikke	0	0%	0%

Hvor ofte har tisper hatt løpetid?

Antall svar: 470

Svar	Antall	% av svar
Har ikke hatt løpetid	26	5.5%
Sjeldnere enn 1 gang pr. år	24	5.1%
ca 1 gang pr. år	120	25.5%
ca 2 gang pr. år	291	61.9%
oftere enn 2 ganger pr. år	9	1.9%

VALPER

Har hun hatt valper?

Antall svar: 478

Svar	Antall	% av svar
Nei	390	81.6%
Ja, ved naturlig parring	76	15.9%
Ja, ved inseminering	23	4.8%

99 tisper, (ca. 21% av tispene) har hatt valper

Hvor mange kull har hun hatt?

Antall svar: 88

Svar	Antall	% av svar
1	52	59.1%
2	28	31.8%
3	7	8%
4	1	1.1%
5	0	0%
6	0	0%

De fleste tispene har 1-2 kull

Det er totalt oppgitt ~133 kull på tispene i undersøkelsen.

Har tisper hatt komplikasjoner ved valping? (133 kull i undersøkelsen)

Antall svar: 88

Svar	Antall	% av svar
Nei	71	80.7%
Ja, eier løste problemet selv	3	3.4%
Ja, trengte hjelp av veterinær	7	8%
Ja, måtte ta keisersnitt!	7	8%

På 99 tisper/133 fødsler er det rapportert om komplikasjoner i 17 tilfeller.

Hvis fødselskomplikasjonene er jevnt fordelt mellom tisper, ser det ut til at ca. 17% av tispene har hatt komplikasjoner ved fødsel. I forhold til antall fødsler er det en forekomst av fødselsproblemer i ca. 13% av fødslene.

Har hun noen gang fått valper med feil eller misdannelser?

Det er merket av for 14 tilfeller (88 svar);

Det er oppgitt 1 haleknekk, 2 buk/navlebrokk, og 12 «annet»

Har tisper hatt problemer med å bli drektig etter paring?

Antall svar: 253

Svar	Antall	% av svar
Nei	122	48.2%
Ja- har gått tom 1 gang	19	7.5%
Ja- har gått tom flere ganger	4	1.6%
Vet ikke	108	42.7%

NYRE/URINVEIER

Urinveisproblemer.

Kryss av hvis din hund har hatt noe av det følgende, (prosent av ulike anmerkninger)

Antall svar: 79

Svar	Antall	% av svar
Akutt nyresvikt	2	2.5%
Kronisk nyresvikt	2	2.5%
Høye "nyreverdier" i blod - tegn på nyresvikt	4	5.1%
Protein - losing nephropaty, PNP	0	0%
Nyrebekkenbetennelse	4	5.1%
Urinveisinfeksjon /Blærekatarr	61	77.2%
Urinstein	3	3.8%
Nyrestein	0	0%
Urinlekkasje	12	15.2%
Blæreatoni (slapp urinblære)	0	0%
Annet	5	6.3%

Hyppest registrert er tilfeller av urinveisinfeksjon.

Du har svart at hunden har hatt urinveisbetennelse. Hvor ofte?

Antall svar: 61

Svar	Antall	% av svar
Bare 1 gang	44	72.1%
Flere ganger	15	24.6%
Et tilbakevendende problem	2	3.3%

Har hunden hatt Cystinuri?

Antall svar: 894

Svar	Antall	% av svar
Nei	787	88%
Ja	2	0.2%
Vet ikke	105	11.7%

HORMONELLE SYKDOMMER

Har hunden hatt en hormonell sykdom?

19 hunder har fått anmerkning på dette

16 hunder har hatt hypotyreose, 2 med 'addisons sykdom, 1 med cushing og en «annet»

BLODSYKDOM OG IMMUNSYSTEM

Kryss av hvis din hund har hatt noen av disse tilstandene. Flere valg mulig

Antall svar: 31

Svar	Antall	% av svar
Autoimmun hemolytisk anemi (AIHA/IMHA)	2	6.5%
Blødersykdom	2	6.5%
Lupus	0	0%
Anemi (blodfattig)	13	41.9%
Trombocytopeni (mangel på blodplater)	1	3.2%
Leukemi (eller evt. under kreftsykdom)	5	16.1%
Annet	11	35.5%

SVULSTER/KULER OG KREFT

Har din hund hatt kuler, svulster, kreftsykdom?

Antall svar: 943

Svar	Antall	% av svar
Ja	266	28.2%
Nei	668	70.8%
Vet ikke	9	1%

Det er rapportert 266 (28%) tilfeller av kuler/svulster. Dette er høyere enn det som oftest ses i mange andre raser.

Hvor har din hund hatt svulster eller kreftsykdom? Her kan eier krysse av på flere alternativer/steder der det har vært kuler/kreft.

Antall svar: 271

Svar	Antall	% av svar
Hud/underhud	172	63.5%
Fordøyelsessystemet	15	5.5%
Luftveier	14	5.2%
Urinveiene	2	0.7%
Skjelett	14	5.2%
Nervesystemet (hjernen)	7	2.6%
Bloddannende organer og immunsystemet (lymfe)	28	10.3%
Annet	63	23.2%
Vet ikke	11	4.1%

De fleste eiere krysser av på hud (172) eller på «annet» (53). Selv om majoriteten av kulene/svulstene er i hud, er dette generelt sett noe høyere tall enn det som er vanlig i mange andre raser.

HUDSVULSTER

Hudsvulster, kryss av for den eller de typene hunden har hatt

Antall svar: 170

Svar	Antall	% av svar
Fettkul	124	72.9%
Talgcyste	24	14.1%
Histiocytom	29	17.1%
Mastocellumör /Mastocytom	11	6.5%
Annen godartet	52	30.6%
Annen ondartet	13	7.6%
Annen med usikker diagnose	21	12.4%

Majoriteten av hudsvulstene/kulene er godartede.

Noen andre tilfeller av kreft;

Kreft i fordøyelsessystemet, kryss av for den eller de typene hunden har hatt

Antall svar: 13

Svar	Antall	% av svar
Munn	0	0%
Mage	8	61.5%
Tarm	3	23.1%
Bukspyttkjertel	1	7.7%
Lever	3	23.1%
Milt	2	15.4%

Kreft i luftveier

Nesehule: 1

Lunge: 10

Kreft i skjelettet

ondartet beinkreft: 8

benmargskreft: 3

Kreft i forplantningsorganer

Livmor: 2

Eggstokk: 3

Jur: 7

Testikler: 1

Prostata; 0

Kreft i urinveiene

1 nyrekreft

1 blærekreft

Kreft i bloddannende organer og immunsystemet (lymfe)

Antall svar: 28

Svar	Antall	% av svar
Lymfekreft	11	39.3%
Svulst i milten (bl.a. hemangiom /hemangiosarkom)	17	60.7%
Svulst i hjertet	2	7.1%
Annet	2	7.1%

ANDRE SYKDOMMER

Har hunden hatt flåttbåren sykdom (Borreliose Anaplasma/Erlichiose)? 10 registrert

Har hunden hatt overdreven reaksjon på anestesi, narkose?

Antall svar: 911

Svar	Antall	% av svar
Vet ikke, har aldri vært utsatt for det	200	22%
Nei, antagelig helt normalt	692	76%
Sover ganske lenge	16	1.8%
Sover svært lenge	3	0.3%

Lever hunden din?

Det ble gitt opplysninger om 197 døde hunder.

Hva var dødsårsak eller medvirkende årsak til avliving?

Antall svar: 195

Svar	Antall	% av svar
Vet ikke	8	4.1%
Hudsykdom	1	0.5%
Hjerteproblem	10	5.1%
Hjerneslag	0	0%
Kreft	88	45.1%
Blindhet / øyesykdom	0	0%
Alderdom, ble gammel og syk	45	23.1%
Allergisk sykdom	4	2.1%
Ledd/skjelettproblemer	27	13.8%
Ulykke / skade	4	2.1%
Atferdsproblemer	7	3.6%
Nyreproblem	2	1%
Plutselig uventet død	24	12.3%
Annet	28	14.4%

De hyppigst rapporterte dødsårsaker er knyttet til kreft, alderdom og ledd/skjelettproblemer.

Del III: Atferdsproblematikk

Atferdsdelen starter med noen generelle spørsmål om eierens vurdering av enkelte egenskaper hos hunden. Resultatene fra hvert av spørsmålene gis i form av frekvenstabeller og diagrammer.

Hvordan er du fornøyd med hundens generelle atferd?

96% svarte at de er godt eller meget godt fornøyd med hundens generelle atferd, 3% er middels fornøyd, mens ~1% vurderer den til dårlig/svært dårlig.

Svar	Antall	% av svar	
Meget godt	729	76.5%	 76.5%
Godt	185	19.4%	 19.4%
Middels	31	3.3%	 3.3%
Dårlig	5	0.5%	 0.5%
Svært dårlig	3	0.3%	 0.3%

GENERELLE VURDERING AV HUNDENS ATFERD/PERSONLIGHET

Innledningsvis i atferdsdelen har vi først noen generelle spørsmål der eieren er bedt om å vurdere/beskrive enkelte momenter ved hundens atferd. Det er en høy svarprosent på disse spørsmålene.

Hunden min kan beskrives som:

Svar fordelt på antall

	Ikke riktig	Lite riktig	Hverken riktig eller galt	Ganske riktig	Meget riktig
Lettlært	2	8	62	414	470
Tøff	62	166	356	248	120
Skvetten	373	271	190	108	8
Rastløs	351	258	196	122	25
Trygg	9	13	58	318	556

Svar fordelt på prosent

	Ikke riktig	Lite riktig	Hverken riktig eller galt	Ganske riktig	Meget riktig
Lettlært	0,2 %	0,8 %	6,5 %	43,3 %	49,2 %
Tøff	6,5 %	17,4 %	37,4 %	26,1 %	12,6 %
Skvetten	39,3 %	28,5 %	20 %	11,4 %	0,8 %
Rastløs	36,9 %	27,1 %	20,6 %	12,8 %	2,6 %
Trygg	0,9 %	1,4 %	6,1 %	33,3 %	58,3 %

Hunden min kan også beskrives som

Svar fordelt på antall

	Ikke riktig	Lite riktig	Hverken riktig eller galt	Ganske riktig	Meget riktig
Engstelig i enkelte situasjoner	358	275	140	158	22
Selvstendig	16	79	236	407	214
Bjæffer i meste laget	450	219	154	106	24
Glad	0	0	6	76	874
Humørsyk	737	118	69	16	9
Pysete/pinglete	454	239	177	66	13
Aggressiv	846	73	27	3	4

Svar fordelt på prosent

	Ikke riktig	Lite riktig	Hverken riktig eller galt	Ganske riktig	Meget riktig
Engstelig i enkelte situasjoner	37,6 %	28,9 %	14,7 %	16,6 %	2,3 %
Selvstendig	1,7 %	8,3 %	24,8 %	42,8 %	22,5 %
Bjæffer i meste laget	47,2 %	23 %	16,2 %	11,1 %	2,5 %
Glad	0 %	0 %	0,6 %	7,9 %	91,4 %
Humørsyk	77,7 %	12,4 %	7,3 %	1,7 %	0,9 %
Pysete/pinglete	47,8 %	25,2 %	18,7 %	7 %	1,4 %
Aggressiv	88,8 %	7,7 %	2,8 %	0,3 %	0,4 %

UØNSKET ATFERD OVERFOR ANDRE HUNDER

LØSE HUNDER

Hender det at hunden, når den er **LØS**, slåss (alvorlig) med andre hunder?

Svar fordelt på antall

	Aldri	Sjelden	Av og til	Ofte	Svært ofte
Samme kjønn	750	142	47	11	1
Motsatt kjønn	892	42	13	2	1

Svar fordelt på prosent

	Aldri	Sjelden	Av og til	Ofte	Svært ofte
Samme kjønn	78,9 %	14,9 %	4,9 %	1,2 %	0,1 %
Motsatt kjønn	93,9 %	4,4 %	1,4 %	0,2 %	0,1 %

I BÅND

Hender det at hunden, når den er i **BÅND**, viser aggressive signaler eller utagerte mot andre hunder?

Svar fordelt på antall

	Aldri	Sjelden	Av og til	Ofte	Svært ofte
Samme kjønn	631	179	101	30	11
Motsatt kjønn	766	124	43	17	3

Svar fordelt på prosent

	Aldri	Sjelden	Av og til	Ofte	Svært ofte
Samme kjønn	66,3 %	18,8 %	10,6 %	3,2 %	1,2 %
Motsatt kjønn	80,4 %	13 %	4,5 %	1,8 %	0,3 %

Har hunden noen gang bitt andre hunder.

Svar fordelt på antall

	Aldri	Sjelden	Av og til	Ofte	Svært ofte
Samme kjønn	862	80	12	0	0
Motsatt kjønn	926	24	2	0	0

Svar fordelt på prosent

	Aldri	Sjelden	Av og til	Ofte	Svært ofte
Samme kjønn	90,4 %	8,4 %	1,3 %	0 %	0 %
Motsatt kjønn	97,3 %	2,5 %	0,2 %	0 %	0 %

UØNSKET ATFERD OVERFOR MENNESKER

Tegn på aggresjon

KNURRING

Svar fordelt på antall

	Aldri	Noen få ganger	Flere ganger
Knurring på voksne	885	62	8
Knurring på barn	907	36	8

Svar fordelt på prosent

	Aldri	Noen få ganger	Flere ganger
Knurring på voksne	92,7 %	6,5 %	0,8 %
Knurring på barn	95,4 %	3,8 %	0,8 %

GLEFSING/NAPPING/BITING?

Svar fordelt på antall

	Aldri	Har skjedd noen få ganger	Flere ganger
Glefsing/napping/biting på voksne	847	90	17
Glefsing/napping/biting på barn	919	28	6

Svar fordelt på prosent

	Aldri	Har skjedd noen få ganger	Flere ganger
Glefsing/napping/biting på voksne	88,8 %	9,4 %	1,8 %
Glefsing/napping/biting på barn	96,4 %	2,9 %	0,6 %

Er atferden nevnt i forrige spørsmål (evt glefsing, napping, biting) knyttet til;

Fjerning av mat/godbit/leke/bytte e.l.

Antall svar: **717**

Svar	Antall	% av svar
Aldri	676	94.3%
Meget sjelden	26	3.6%
Av og til	10	1.4%
Ofte	2	0.3%
Svært ofte	3	0.4%

Hvis en fremmed person prøver å klappe hunden?

Antall svar: 728

Svar	Antall	% av svar
Aldri	690	94.8%
Meget sjelden	23	3.2%
Av og til	10	1.4%
Ofte	2	0.3%
Svært ofte	3	0.4%

ANGST OG FRYKT Reaksjon på høye lyder

Svar fordelt på antall

	Nei	Mild	Moderat	Sterk	Meget sterk	Vet ikke
Fyrverkeri (nyttårsaften)	609	138	94	50	48	14
Skudd/høye smell	643	161	70	37	21	21
Sterk trafikk	815	91	26	5	2	14
Tordenvær	686	132	64	15	11	44

Svar fordelt på prosent

	Nei	Mild	Moderat	Sterk	Meget sterk	Vet ikke
Fyrverkeri (nyttårsaften)	63,9 %	14,5 %	9,9 %	5,2 %	5 %	1,5 %
Skudd/høye smell	67,5 %	16,9 %	7,3 %	3,9 %	2,2 %	2,2 %
Sterk trafikk	85,5 %	9,5 %	2,7 %	0,5 %	0,2 %	1,5 %
Tordenvær	72,1 %	13,9 %	6,7 %	1,6 %	1,2 %	4,6 %

Ca. 10% av hundene viser en sterk eller meget sterk reaksjon på fyrverkeri. Dette er lignende tall som på mange andre raser.

SITUASJONER

Når hunden for første gang blir utsatt for en ukjent situasjon (bilkjøring, heis e.l.)?

Antall svar: **947**

Svar	Antall	% av svar
Nei	518	54.7%
Mild	298	31.5%
Moderat	98	10.3%
Sterk	28	3%
Meget sterk	5	0.5%

Er hunden redd for støyende objekter som støvsuger o.l.?

Antall svar: **952**

Svar	Antall	% av svar
Nei	694	72.9%
Mild	181	19%
Moderat	67	7%
Sterk	7	0.7%
Meget sterk	3	0.3%

Er hunden engstelig når hunden blir børstet, badet, ved kløklipp o.l. av familiemedlemmer?

Antall svar: **953**

Svar	Antall	% av svar
Nei	663	69.6%
Mild	191	20%
Moderat	75	7.9%
Sterk	17	1.8%
Meget sterk	7	0.7%

Viser hunden tegn på angst når den blir forlatt alene hjemme, i bilen o.l. (separasjonsangst)?

Antall svar: 955

Svar	Antall	% av svar
Nei	790	82.7%
Mild	89	9.3%
Moderat	51	5.3%
Sterk	13	1.4%
Meget sterk	12	1.3%
Vet ikke	0	0%

Redd for å gå i bratte/åpne trapper?

Antall svar: 953

Svar	Antall	% av svar
Nei	580	60.9%
Mild	174	18.3%
Moderat	105	11%
Sterk	50	5.2%
Meget sterk	24	2.5%
Vet ikke	20	2.1%

Redd for å gå på blanke/glatte gulv?

Antall svar: 953

Svar	Antall	% av svar
Nei	810	85%
Mild	88	9.2%
Moderat	26	2.7%
Sterk	14	1.5%
Meget sterk	7	0.7%
Vet ikke	8	0.8%

ANGST FOR ANDRE HUNDER

Når ukjent hund kommer direkte mot din hund?

Antall svar: 952

Svar	Antall	% av svar
Nei	792	83.2%
Mild	113	11.9%
Moderat	33	3.5%
Sterk	13	1.4%
Meget sterk	1	0.1%

ANGST FOR MENNESKER

Når en **ukjent voksen mann** kommer direkte i møte med hunden utenfor hundens hjemmeområde?

Antall svar: **954**

Svar	Antall	% av svar
Nei	886	92.9%
Mild	43	4.5%
Moderat	20	2.1%
Sterk	4	0.4%
Meget sterk	1	0.1%

Når en **ukjent voksen kvinne** kommer direkte i møte med hunden utenfor hundens hjemmeområde?

Antall svar: **951**

Svar	Antall	% av svar
Nei	901	94.7%
Mild	37	3.9%
Moderat	10	1.1%
Sterk	3	0.3%
Meget sterk	0	0%

Når et **ukjent barn** kommer direkte i møte med hunden utenfor hundens hjemmeområde:

Antall svar: **949**

Svar	Antall	% av svar
Nei	872	91.9%
Mild	50	5.3%
Moderat	17	1.8%
Sterk	8	0.8%
Meget sterk	2	0.2%

Redd hvis fremmede prøver å klappe hunden?

Antall svar: **953**

Svar	Antall	% av svar
Nei	926	97.2%
Mild	19	2%
Moderat	5	0.5%
Sterk	1	0.1%
Meget sterk	2	0.2%

HUNDEN OG BJEFFING

Hender det at hunden bjeffer..

Når det ringer på døra?

Antall svar: 955

Svar	Antall	% av svar
Aldri	119	12.5%
Meget sjelden	141	14.8%
Av og til	204	21.4%
Ofte	218	22.8%
Svært ofte	273	28.6%

Når noen går forbi bilen?

Antall svar: 954

Svar	Antall	% av svar
Aldri	555	58.2%
Meget sjelden	201	21.1%
Av og til	127	13.3%
Ofte	39	4.1%
Svært ofte	26	2.7%
Vet ikke	6	0.6%

Når noen går forbi hus/hage?

Antall svar: 955

Svar	Antall	% av svar
Aldri	217	22.7%
Meget sjelden	259	27.1%
Av og til	275	28.8%
Ofte	118	12.4%
Svært ofte	77	8.1%
Vet ikke, har ikke hage der hunden oppholder seg	9	0.9%

I møte med fremmede hunder?

Antall svar: 951

Svar	Antall	% av svar
Aldri	514	54%
Meget sjelden	247	26%
Av og til	138	14.5%
Ofte	39	4.1%
Svært ofte	13	1.4%

I møte med fremmede mennesker ute (eks. på tur)?

Antall svar: 953

Svar	Antall	% av svar
Aldri	710	74.5%
Meget sjelden	177	18.6%
Av og til	53	5.6%
Ofte	11	1.2%
Svært ofte	2	0.2%

JAKTATFERD (generelle spørsmål til alle raser)

Hunden viser tegn til jaktatferd (vil løpe etter):

Når den ser/lukter vilt (rådyr, hare, elg hjort osv)

Antall svar: 947

Svar	Antall	% av svar
Nei	298	31.5%
Mild	292	30.8%
Moderat	213	22.5%
Sterk	109	11.5%
Meget sterk	35	3.7%

Når katter eller andre smådyr løper fra den

Antall svar: 943

Svar	Antall	% av svar
Nei	149	15.8%
Mild	286	30.3%
Moderat	235	24.9%
Sterk	201	21.3%
Meget sterk	72	7.6%

Når joggere/skiløpere/syklister passerer

Antall svar: 952

Svar	Antall	% av svar
Nei	780	81.9%
Mild	127	13.3%
Moderat	31	3.3%
Sterk	14	1.5%
Meget sterk	0	0%

Når barn Leker/løper forbi

Antall svar: 942

Svar	Antall	% av svar
Nei	707	75.1%
Mild	169	17.9%
Moderat	48	5.1%
Sterk	16	1.7%
Meget sterk	2	0.2%

Har hunden bærelyst?

Antall svar: 936

Svar	Antall	% av svar
Nei	58	6.2%
Mild	94	10%
Moderat	236	25.2%
Sterk	254	27.1%
Meget sterk	294	31.4%

TEGN PÅ STRESS

Tegn på stress/uro

Stress/ubehag ved bilkjøring?

Antall svar: 953

Svar	Antall	% av svar
Nei/meget sjelden	742	77.9%
Mild/sjelden	86	9%
Moderat /av og til	73	7.7%
Sterk/ofte	35	3.7%
Meget sterk/ofte	17	1.8%

"Min hund er avslappet hjemme"

Antall svar: 950

Svar	Antall	% av svar
Stemmer bra	804	84.6%
Stemmer delvis	109	11.5%
Hverken avslappet eller urolig	20	2.1%
Stemmer lite	15	1.6%
Stemmer ikke	2	0.2%

Har hunden uvaner (tendens til repeterende atferd, hyppig slikking, biting o.l.)?

Antall svar: 934

Svar	Antall	% av svar
Nei, hunden har ikke slik atferd	842	90.1%
Ja, hyppig biting i poter	28	3%
Ja, mye slikking forbein	49	5.2%
Ja stadig slikking /biting flanke/lår	17	1.8%
Ja, jager hale meget ofte	9	1%
Ja, annet	14	1.5%

Svarer hundens mentalitet(gemytt) til forventningene du hadde da du valgte rasen?

Antall svar: **950**

Svar	Antall	% av svar
Ja	900	94.7%
Nei	35	3.7%
Vet ikke	15	1.6%

NOEN ANDRE TING :)

Er hunden glad i mat?

Antall svar: 953

Svar	Antall	% av svar
Nei, dårlig appetitt	1	0.1%
Ikke spesielt sulten	17	1.8%
Helt vanlig, spiser stort sett maten sin	235	24.7%
Sterkt appetitt	310	32.5%
Meget sterk appetitt !!	390	40.9%

Hender det at hunden stjeler mat (fra bordet o.l.)?

Antall svar: 951

Svar	Antall	% av svar
Nei, adri !	322	33.9%
Har skjedd et par ganger bare	366	38.5%
Ikke uvanlig	147	15.5%
Skjer ofte	41	4.3%
Meget ofte, må passe godt på !	75	7.9%

Hender det at hunden spiser møkk?

Antall svar: 951

Svar	Antall	% av svar
Ikke observert	87	9.1%
En sjelden gang	277	29.1%
Ikke uvanlig	255	26.8%
Vanlig, skjer stadig vekk	155	16.3%
Ofte, må passe på	177	18.6%

Hender det at hunden ruller seg i møkk?

Antall svar: 954

Svar	Antall	% av svar
Ikke observert	339	35.5%
En sjelden gang	310	32.5%
ikke uvanlig	194	20.3%
Vanlig, skjer stadig vekk	62	6.5%
Ofte, må passe på	49	5.1%

Liker hunden å svømme?

Antall svar: 938

Svar	Antall	% av svar
Nei, "vannskrekk"	25	2.7%
Lite ivrig på en svømmetur	96	10.2%
Svømmer / bader en gang i blant	121	12.9%
Tar gjerne en svømmetur	189	20.1%
Elsker å ta en svømmetur	507	54.1%

Sover hunden din i sengen?

Antall svar: 951

Svar	Antall	% av svar
Aldri	410	43.1%
En sjelden gang	189	19.9%
Ikke uvanlig	110	11.6%
Ganske ofte	77	8.1%
Meget ofte	165	17.4%

Hvordan var hundens betydning i koronatiden?

Antall svar: 897

Svar	Antall	% av svar	
Mindre viktig enn til vanlig	3	0.3%	0.3%
Ingen endring, like viktig som før	435	48.5%	48.5%
Noe viktigere enn til vanlig	52	5.8%	5.8%
Har vært meget viktig selskap	154	17.2%	17.2%
Har vært ekstremt viktig selskap	139	15.5%	15.5%
Vet ikke	114	12.7%	12.7%

Oppsummering

Generell del

- 1) I undersøkelsen kom det inn 957 besvarelser. I forhold til de ca. 4087 Flat coated som er registrert i NKK 10 årsperioden (2013-2022) utgjør det en «svarprosent» på ca. 23%. Dette er en vanlig svarprosent som de fleste klubber oppnår.
- 2) Ca. 44% av hundene har vokst opp i husholdninger med flere hunder, 27% med andre dyreslag og ca.46% har vokst opp i familier med barn. Ca. 41% av eierne oppgir at de ikke driver med «spesielle aktiviteter», men 31% oppgir utstilling, 26% med apportering og 3,6% agility. Ca. 91% av deltagerne overtok hunden ved 8-10 uker eller seinere.
- 3) Kjønnfordeling; 476 (49,7%) hannhunder / 481 (50,3%) tisper
4. ~44 (9,2%) av hannhundene og 60 (12,6%) av tispene var kastret.
5. Det ble gitt opplysninger om 197 døde hunder. De oppnådde en gjennomsnittlig levealder på 8,7 år. De hyppigst rapporterte dødsårsaker er knyttet til kreft og «alderdom»
6. Eierne er meget positive til å delta med ytterligere spørsmål og med DNA-prøver for å støtte forskningen på utfordringer i rasen.

Helse

- ~90% av eierne var godt eller meget godt fornøyd med hundens helse, mens 8% vurderte helsen til middels. Bare 2 prosent karakteriserte helsen som dårlig/meget dårlig.
- 48% responderte på at hunden har hatt problemer med hud/pels/øre som er et tydelig høyere tall i forhold til forrige undersøkelse. Det er kløe/hudirritasjon samt ørebetennelse og fettkuler som har flest anmerkninger.
- En del eiere har en eller flere anmerkninger på tenner. Det er «melketenner som ikke felles som valp», overbitt og feilstilte hjørnetenner som er hyppigste registrerte anmerkning på tenner.
- 10% oppgis med vedvarende/alvorlige fordøyelsesproblemer.
- ~9% av hundene har hatt blodig diare.
- 34 hunder oppgis med brokk; alle spesifisert som navlebrokk. De fleste mindre brokk, bare 7 stykker har blitt operert.
- 24 eiere oppgir at hunden har hatt symptomer på hjertesykdom.
- 70 eiere (7,3%) rapporterte om generelle symptomer fra luftveiene på hundene, flest nesekatarr og «annet». Ellers en del tilfeller av kennelhoste (158 stykk, ~16,6%) og nesemidd er rapportert.
- Øyesykdommer er rapportert hos 212 hunder (~22%). Det er øyebetennelse (sjelden) og rennende øyne samt anmerkninger knyttet til øyelokk som er vanligst rapportert.
- For 121 hunder (12,8%) oppgis det generelt problemer i ledd/muskel skjelett. Generelt mener halvparten av disse at hunden blir stiv, mens andre halvparten oppgir smerter.
- 57 hunder er oppgitt med artrose.
- 54 viser halthet i forbeina
- 34 viser halthet i bakbeina
- 167 (17,7%) av hunder er røntget i ryggen
- ~74% av hundene i undersøkelsen er HD røntget. 92% var fri(A/B), 5,4% hadde C, 0,4% hadde E/D.
- 431 hunder er AD-røntget, de fleste fri for AD.
- Det er anmerkninger på ustøhet i bakparten hos 17 hunder
- Det er mistanke om epilepsi hos 22 hunder, 10 hunder er rapportert som døve/nedsatt hørsel.
- Forhudskatarr er hyppigste anmerkning på reproduksjonsorganer hos hannhunder (som på de fleste raser). Over halvparten har et relativt lite problem.

- Hos tisper er 44 hunder rapportert med livmorbetennelse (~9% av tispene) og innbilt svangerskap (82 tilfeller, ~17% av tispene) er hyppig registrert. Flere tisper har det som gjentakende utfordring.
- Det er oppgitt fødselskomplikasjoner hos en del av tispene (ca. 13% av fødslene).
- Det er rapportert 61 tilfeller av urinveisinfeksjon.
- Det er rapportert 16 tilfeller av hypotyreose.
- 266 tilfeller av kuler/kreftsykdom er registrert. Dette er et forholdsmessig høyt tall. De fleste er kuler i hud (som vanligvis er godartet), men det er også en del kuler/svulster i andre organer.
- De hyppigst rapporterte dødsårsaker er knyttet til kreft, alderdom og ledd/skjelettproblemer.

Atferd

- 96% svarte at de er godt eller meget godt fornøyd med hundens generelle atferd, 3% er middels fornøyd, mens ~1% vurderer den til dårlig.
- 99% oppfatter hundene som glade (ganske riktig/meget riktig), 91% som trygge og 39% som tøffe.
- ~19% karakteriseres som engstelige i noen situasjoner (ganske riktig/meget riktig),
- ~8% oppgis som «pysete» («ganske riktig/meget riktig»). 14% av eierne synes hunden bjeffer i meste laget.
- Ca. 4% av hundene kan vise aggressive signaler («ofte-svært ofte») mot andre hunder av samme kjønn når de går i bånd, og 1,3% slåss ofte når de er løse.
- Den rapporterte frekvensen av knurring på voksne er ~6,5% («noen få ganger») og ~0,8% («flere ganger»)
- ~ 1-2 % kan vise tegn til aggresjon hvis fremmede forsøker å klappe hunden.
- ~10% har sterk eller meget sterk angst for fyrverkeri.
- ~8% oppgis å være redde for støyende objekter i varierende grad (7% moderat, 1% sterkt/meget sterkt).
- 2,7% av hundene har sterk angst for å være alene hjemme (sterkt/meget sterkt), 5,3% (moderat).
- Rundt 51% har en tendens til å bjeffe på dørklokken.
- ~20% bjeffer ofte eller svært ofte når noen går forbi hus/hage.
- Ellers viser 15% «sterk eller meget sterk» trang til å løpe etter vilt, mens 46% gjerne vil løpe etter katter.
- ~58% av hundene har sterk/meget sterk bærelyst.
- De fleste hundene er avslappet hjemme
- Ca. 10% av hundene viser tendens til ulike repeterende «aktiviteter», hyppigst oppgitt er tendens til å slikke/bite på forbein.

Arbeidet videre

Klubben fikk mange besvarelser (957) og et gjennomsnittlig antall svar i forhold til antall registrerte hunder (~23% av registreringstall siste 10 år). Det er noe lavere enn ved forrige undersøkelse, men et godt resultat. Svarene har bidratt til en oversikt over forekomsten av helse og atferds-utfordringer i rasen basert på 957 svar. Helseundersøkelsen vil sammen med generell kunnskap om rasen og opplysninger fra hundeeiere og ansvarlige oppdrettere gi en god oversikt over situasjonen. Dette er ikke meningen å være en fasit over situasjonen, men et utgangspunkt for arbeid i raseklubben, og diskusjoner rundt status når det gjelder helse og atferd i rasen, der resultatene fra helseundersøkelsen settes sammen med annen kunnskap fra raseklubben.

De fleste eierne er fornøyd med hundens generelle helse og atferd. Det er likevel noen anmerkninger knyttet til helse. Det er en del anmerkninger på hud (bl.a. kløe/hudirritasjon og en del tilfeller av ørebetennelse). En del hunder har også hatt øyebetennelse. Når det gjelder ledd/skjelett, er det rapportert noen tilfeller av halthet, og det ser ut til at noen hunder plages med ryggsmertor (mange er røntget i ryggen). Ellers er forekomsten av kuler og ulike kreftsykdommer noe høyere enn det som ses i en del andre raser.

På atferdssiden er de fleste godt eller meget godt fornøyd med hundens atferd (96%). Graden av aggresjon og angst ser ut til å være lav, selv om det er rapportert noen hunder som kan være litt «engstelige i noen situasjoner». For øvrig henvises til rapporten.

Ved Veterinærhøgskolen-NMBU vil vi kunne bistå med hjelp og kompetanse og dersom klubben ønsker å gå nærmere inn på noen problemstillinger kan en diskutere om det er mulig å få til et samarbeid. Alle som ønsker det kan sende inn og lagre DNA-prøver (fra spyttsvaber eller blod) fra syke hunder, som kan brukes til «helseforskning», gratis hos oss, selvsagt anonymt hvis ikke eier har sagt noe annet. På en slik måte kunne det bygges opp viktige forskningsmaterialer som kan bidra til utvikling av gentester til nytte for oppdrettere og hunder. Veterinærhøgskolen har meget god erfaring med et langt samarbeid om forskning på ulike sykdommer sammen med en rekke raseklubber.

Det kan være at Veterinærhøgskolen henvender seg til enkelte eiere som har sagt ja til å kunne bli kontaktet/ta prøve. Til slutt vil vi minne om at denne undersøkelsen er konfidensiell når det gjelder opplysninger om enkeltindivider og eiere og at det ikke vil komme ut flere opplysninger enn den typen frekvenstabeller som er vist i denne rapporten. Dersom vi i fremtiden velger å lage en oversikt over forekomsten av sykdommer/atferder i ulike raser kan frekvensene fra Flat coated bli en del av en slik oversikt sammen med mange andre raser.

Til slutt vil jeg takke alle som har besvart undersøkelsen og bidratt til mange svar. Dette har gitt et positivt bidrag for å skaffe en bedre oversikt over helse og atferds-utfordringer i rasen.

Oslo 11.8.2023

Frode Lingaas